

lógii. Emmanuel Levinas aj Martin Heidegger priniesli vlastné analýzy modernej techniky, ktoré sa vo viacerých príspevkoch dostávali do diskusie s prístupom Michela Henryho.

Stretnutie filozofov oscilujúce okolo problematiky života nadväzuje na predchádzajúce vedecké konferencie, ktorých motívom bolo skúmanie filozofickej otázky intersubjektivity. Posledný ročník sa svojím charakterom priklonil viac k „žánru“ vedeckého workshopu, ktorý umožňuje intenzívnejšiu komunikáciu o prísnejšie stanovenej téme. Jeho vyústením bude publikovanie kolektívnej monografie, ktorá opíše kontúry premýšľania Michela Henryho o živom jadre subjektivity a intersubjektivity.

Jaroslava Vydrová

MACINTYROVSKÁ KONFERENCIA

Alasdair MacIntyre's Revolutionary Aristotelianism: Ethics, Resistance and Utopia (Revolučný aristotelizmus Alasdaira MacIntyry: Etika, odpor a utópia)

Konferencia prebehla v Londýne v dňoch 29. júna – 1. júla 2007 a zorganizovala ju London Metropolitan University (konkrétne jej Human Rights and Social Justice Research Institute). Stala sa nielen miestom intenzívnej a kritickej filozofickej diskusie, ale inšpirovala aj vznik International Society for MacIntyrean Philosophy (pozri <http://macintyreanphilosophy.googlepages.com/home>).

MacIntyre patrí už niekoľko desaťročí k vášnivým kritikom nielen kapitalizmu (osobitne absolutizácie jeho inštrumentálnej racionality), ale aj morálneho relativizmu či sociálno-konsenzuálneho chápania politiky. Robí tak z pozícií marxizmu, ale i neskoršieho aristotelizmu či súčasného tomizmu. Vďaka tomu provokuje a inšpiruje rozmanité skupiny filozofov. Táto rozmanitosť sa mi javila ako jedna z najzaujímavejších črt konferencie: Výzva MacIntyrovej filozofie priviedla do Londýna ako marxistov, tak aj aristotelikov a tomistov či (vo výrazne menšom počte) akademikov inšpirovaných feministickou teóriou alebo eko-filozofiou. Organizátori to v ozname o konferencii vyjadrili myšlienkou, že „MacIntyrova etika plnohodnotného ľudského života, politika rezistencie a praktický utopizmus výrazne prispeli k znovuoobnoveniu radikálnej politiky“. Konferencia si tak kládla za cieľ „preskúmať tieto revolučné implikácie MacIntyrovoho diela“.

Konferenciu otvoril sám skvelý a na svoj vek (79 rokov) čulý rečník, ale aj nemilosrdný diskutér MacIntyre. Verejne podporil štrajk zamestnancov hostiteľskej inštitúcie. Ostro skritizoval manažment univerzity, vytýkajúc mu jeho neschopnosť náležite vyjednávať s odborníkmi. Až po tomto výrazne neteoretickom, ale charakteristicky macintyrovskom úvode prešiel k svojmu vlastnému príhovoru.

V ňom poukázal na súčasné systematické nepochopenie myšlienky právneho štátu, osobitne pojmu prirodzeného práva ako predpokladu nášho konania ako racionálnych aktérov. Ideu konkretizoval na príklade lokálneho komunitného projektu miestnej školy:

poukázal na to, ako tento typ podujatia vedie nepriamo, ale logicky jej účastníkov k otázke: „Aké dobrá, resp. aký druh dobier máme dosiahnuť?“, „V čom spočíva dobrý ľudský život?“. Súčasne poukázal na to, že táto otázka sa dnes buď vôbec nekladie, alebo je prinajmenšom náročné ju klásť vzhľadom na kompartmentalizáciu inštitúcií, v rámci ktorých sa rozmanité ľudské praxe uskutočňujú. Na tomto pozadí vyznelo veľmi výrečne jeho odlíšenie „utópie prítomného“ (rozumej lokálneho sociálneho projektu) od „utópie budúceho“; prvé chápe ako čosi výrazne pozitívne, druhé zas ako čosi negatívne.

Po tomto prejave nasledovala krátka verejná diskusia. V nej mu známy britský marxista Alex Callinicos vyčítal, že nerieši kľúčovú otázku, t. j. globálnu štrukturálnu sociálnu premenu modernej spoločnosti smerom k prekonaniu, resp. zániku kapitalizmu. MacIntyre vyhlásil, že nielen on sám, ale ani jeho kritik nepozná spôsob, ako túto premenu uskutočniť nedeštruktívne. Naopak, postavil ho pred dilemu: Buď by takéto riešenie mal a svoj čas by netrúvil na prebiehajúcej konferencii, ale by jeho aplikáciou menil svet; alebo by sa angažoval v nekonečnom *campaigning*, ktoré podľa rečníka nevyhnutne ústi do dezilúzie. MacIntyre naproti oboj možnosti navrhovel angažovať sa na úrovni lokálnej pospolitosti, ktorá sa podľa neho môže stať zárodkom a predobrazom širšej štrukturálnej premeny spoločnosti.

Ako plenárni prednášatelia vystúpili s nasledovnými témami: Alex Callinicos (King's College, University of London): *Two Cheers for Enlightenment Universalism*, Timothy Chappell (The Open University, UK): *Radical Disagreement: Utopias and the Art of the Possible*, Russell Keat (University of Edinburgh): *Ethics, Markets and MacIntyre*, Anton Leist (University of Zürich): *Ends of Action, Ends of Life, Ends of Communities: How to be a Practical Functionalist Like MacIntyre*, Cary J. Nederman (Texas A & M University): *Men at Work: Politics and Labour in Aristotle and Some Aristotelians*, Sean Sayers (University of Kent, Canterbury): *MacIntyre and Modernity*. Spomedzi ďalších účastníkov chcem vyzdvihnúť najmä dvoch: Christophera S. Lutz (St. Meinrad School of Theology, IN, USA), autora knihy *Tradition in the Ethics of Alasdair MacIntyre*, a Kelvina Knighta (z hosťovskej inštitúcie), ktorý nedávno publikoval svoju knihu *Aristotelian Philosophy. Ethics and Politics from Aristotle to MacIntyre* (obaja boli aj spoluorganizátormi konferencie).

Ďalší účastníci (bolo ich 52) pochádzali najmä z Britských ostrovov a z USA, ale zastúpené boli aj Fínsko, Kanada, Litva, Poľsko, Slovensko, Slovinsko, Španielsko či Taliansko. Rokovanie v sekciách obsahovo pokrývalo nasledovné tematické okruhy: MacIntyreova kritika moderny, kapitalizmu; konzervatívna, resp. radikálna podoba jeho filozofie; jeho marxizmus a komunitarizmus, resp. kritika stalinizmu; problémy etiky cnosti, anarchizmu, kritiky ideológie, ako aj vnútorný vývoj jeho filozofie, resp. jej vnútorné zdanlivé či reálne vnútorné protirečenia. V poslednej sekcii vystúpil aj autor tejto informácie s prednáškou *MacIntyre's Search for a Defensible Aristotelian Ethics and the Role of Metaphysics*, v ktorej predstavil a hodnotil vývoj MacIntyreovej reformulácie aristotelovskej etiky na pozadí jeho kritiky Aristotelovej „metafyzickej biológie“.

Organizátori sa rozhodli, že vybrané príspevky budú tento rok publikované v časopise *Analyse & Kritik* (Vol. 30, No. 1) ako jeho zvláštne číslo, v ktorom bude na svojich kritikov reagovať aj MacIntyre. Popritom plánujú vydať aj zborník príspevkov z konferencie.

Toto leto sa uskutoční v poradí druhá výročná konferencia medzinárodnej spoločnosti pre macintyrovskú filozofiu na Teologickej fakulte v americkom St. Meinrad, USA. Na konferencii vystúpia ako hlavní prednášatelia Ronald Beiner, Milton Fisk a Stanley Hauerwas. Ďalej budú okrem iných prednášať aj Kelvin Knight, Paul Blackledge (spolueditor knihy *Alasdair MacIntyre's Engagement with Marxism: Essays and Articles, 1953 – 1974* (vychádza v roku 2008), Christopher Stephen Lutz, Marco D'Avenia, autor knihy *Etica del bene condiviso* a prekladateľ talianskeho vydania *Three Rival Versions of Moral Inquiry, Dependent Rational Animals* a *Alasdair MacIntyre, Edith Stein: A Philosophical Prologue* (v tlači), ako aj Peter McMyler, autor knihy *Alasdair MacIntyre: Critic of Modernity* (1994).

Marián Kuna

NÁVŠTEVA PROF. GŁOMBIKA NA FILOZOFICKEJ FAKULTE UPJŠ V KOŠICIACH

Katedra filozofie a dejín filozofie Filozofickej fakulty UPJŠ v Košiciach za podpory *Poľského inštitútu v Bratislave* zorganizovala prednáškový pobyt prof. zw. dr. hab. Czesława Głombika zo *Sliezskej univerzity v Katoviciach* v Košiciach v dňoch 8. – 12. apríla 2008.

V rámci pobytu prof. Głombik prednášal na katedre pre doktorandov, ako aj pre študentov odboru filozofia na tému *Husserlova fenomenológia a Roman Ingarden*.

Prvá časť prednášky bola venovaná vývoju fenomenológie Edmunda Husserla v jednotlivých obdobiach jeho tvorby a celkovému vplyvu fenomenológie na filozofické myslenie 20. storočia. Prednášajúci neobyčajne živo priblížil podmienky vzniku fenomenologického myslenia a formovanie žiakov E. Husserla.

V druhej časti, venovanej rozvíjaniu filozofického odkazu E. Husserla, ukázal prof. Głombik rozdelenie samotnej fenomenológie na štyri hlavné prúdy: *ontologický, metafyzický, existenciálny a hermeneutický*. Hlavnú pozornosť venoval metafyzickej fenomenológii, ktorej najvýznamnejším predstaviteľom bol Roman Ingarden, jeden z najoriginálnejších poľských filozofov 20. storočia. Pozornosť venoval aj rozvíjaniu tohto filozofického smeru v rámci poľského filozofického myslenia v prácach žiakov R. Ingardena. Vynikajúca prednáška bola obohatená aj o exkurzy do všeobecnejších tém fenomenologických skúmaní v Poľsku. Zároveň poukázal na problémy spojené so spravovaním filozofickej pozostalosti R. Ingardena. Prof. Głombik priblížil poslucháčom fenomenológiu z nového pohľadu, z pohľadu filozofického myslenia a jeho podmienok v Poľsku s osobitným dôrazom na formovanie fenomenológie. Záverečnou súčasťou stretnutia prof. Głombika so študentmi, doktorandmi a pracovníkmi katedry bola aj diskusia na tému *Fenomenológia a a subjektívna fenomenológia Jana Patočku*. V každej z tém svojho vystúpenia sa prof. Głombik prezentoval ako vynikajúci znalec fenomenologického myslenia. Na záver podujatia odovzdal prof. Głombik knižný dar pre Univerzitnú knižnicu